

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om kommunale Valg.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2577 ff.)

Sagen sattes under Forhandling.

Poul Christensen: Det foreliggende Lovforslag er i og for sig saa stort og frindsindet, at det ikke behøver nogen som helst anbefaling. Jeg føler mig overbevist om, at naar jeg i Dag bringer den højtærede Regering og særlig den højtærede Indenrigsminister min Tak, fordi Regeringen har fremsat dette Lovforslag, er det en Tak, der vil faa Tilslutning ude hos det langt overvejende Flertal af den danske Befolkning, der gennem dette Forslag bliver hævet op til Deltagelse i det kommunale Liv, og som ved dette Lovforslag bliver sat i Stand til at udøve mere Ret og Indflydelse, end efter de bestaaende Love. At dette Lovforslag nu fremkommer som et Regeringsforslag, mener jeg, varsler om, at vi ere komne ind i en ny Tid. De tidligere Regeringer i dette Land have ikke fundet sig foranlediget til at lægge et Arbejde ind i denne Sag og søge at løse den i Overensstemmelse med de Principper, der ligge til Grund for Lovforslaget. Tværtimod, hver Gang der har været fremsat Lovforslag om dette Emne, har det mødt den stærkeste Modstand fra Regeringens Side. Alle de Regeringer, vi have haft paa Højres Side, have været enige om at bekæmpe dette Lovforslag til det yderste og sørge for, at det ikke fik Lovkraft. Da det nu fremtræder som et Regeringsforslag, mener jeg, som sagt, at det varsler om, at vi ere komne ind i en ny Tid, hvor den almindelige Valgret vil blive sat til Højbords, og længe nok har det vel ogsaa været saa her i vort Land, at det har været Pengene og Hartkornet, der have haft Indflydelsen. Længe nok har det vistnok været saa, at det store Flertal af det danske Folk i Virkeligheden har været uden nogen som helst Indflydelse paa Kommunalraadene's Sammensætning og det Arbejde, Kommunalraadene skulde gøre. Længe nok har det Princip siddet til Højbords, at det var dem, der havde Penge og Hartkorn, der trængte til Beskyttelse fra Lovgivningsmagtens Side. Dette Princip tror jeg ikke kan opretholdes længere; de Tider maa være forbi. Jeg sagde før, at mange vare de Forsøg,

der vare gjorte paa at komme til en anden Tingenes Tilstand, og jeg maa med det samme sige, at alle de Forsøg, der have været gjorte, have været gjorte fra Venstres Side op igennem Aarene. Gennem 70erne og 80erne se vi stadig Venstres bedste Mænd lægge sig i Selen for at naa en Forandring paa dette Omraade. Jeg skal saaledes nævne Balthazar Christensen, J. A. Hansen, Berg, Hørup, Sofus Høgsbro og op i 90erne flere af den nuværende Regerings Medlemmer. Men alle disse Forsøg have ført til ingen Ting; det har stadig væk været forgæves. Forsøgene have været gjorte ad forskellige Veje, man har søgt ny Udveje, men det har ikke været muligt at komme fremad. Et har været det bærende i alle disse Forslag, nemlig Spørgsmaalet om *almindelig* kommunal Valgret. I alle de fremsatte Forslag, lige siden vi fik Forfatningen, har dette været Hovedmotivet, Hovedgrundlaget. Man har saaledes forsøgt med Valgbarhedscensus, om end i ringe Grad, man har forsøgt uden den, man har forsøgt med hemmelig Afstemning og uden denne, med Valgret for Kvinder og uden denne, med Forholdstalsvalg og uden dette, med København for sig og det øvrige Land for sig.

Disse Forsøg have dog stadig væk ført til intet, fordi de have mødt den stærkeste Modstand inden for Højre og alle de Højregeringer, vi have haft her i Landet. Nu er der maaske Haab om, at vi ogsaa her kunne opleve at se dette Parti indtage en anden Stilling til denne Sag. Der er for mig i alt Fald Tegn, der tyde paa, at Højre er ved at faa Øjnene op for, at hvis det vil vinde frem som Parti igen og vinde Magt og Indflydelse, kommer det ogsaa til at bygge paa den almindelige Valgret. Jeg skulde hilse den Dag med Glæde, da Højre saaledes vilde omvende sig og annektere et af Venstres gode og gamle Principper, som har ført Venstre fremad. Og naar den Dag kommer, tror jeg, at det ogsaa vil lykkes i en nær Fremtid at faa dette Lovforslag igennem. Det nu foreliggende Lovforslag har det store Fortrin fremfor noget af de andre Forslag, som have været fremme, at det i sig samler alt det bedste af, hvad der tidligere har været foreslaaet. Saaledes samler det her under de samme Bestemmelser baade København og Provinsbyerne og Landet — med et Ord det hele. Ogsaa Princippet om hemmelig Afstemning er optaget paa dette Lovforslag, hvad jeg finder ganske naturligt. Efter at Princippet er blevet gennemført ved Rigsdagsvalgene, vil det ogsaa være